

Torshälla hembygdsförening

S:t Olofs Gille

Betr. utsträckt byggnadsminne för Bergströmska gården
Utdrag av beslut nedan:

LÄNSSTYRELSEN
 Södermanlands län

BESLUT

Datum 2020-10-30

Dnr 432-4899-2019

Byggnadsminnesförklaring av Bergströmska gården med trädgård, Torshälla, Eskilstuna kommun, Södermanlands län

Beslut

Länsstyrelsen förklarar **Bergströmska gården med trädgård, Bisittaren 8 och Gevaldigern 9–10** i Torshälla, Eskilstuna kommun, Södermanlands län som byggnadsminne med stöd av 3 kap. 1 § kulturmiljölagen (1988:950, KML).

Enligt 3 kap. 2 § samma lag meddelas skyddsbestämmelser för byggnadsminnet. Detta beslut upphäver samtidigt beslut om byggnadsminnesförklaring daterat den 16 mars 2017, dnr. 432-910-2012.

Byggnadsminnets två skyddsområden är markerade med blått på karta, bilaga 2. Skyddsområdet följer fastighetsgränserna för Bisittaren 8 och Gevaldigern 9–10.

Om det finns särskilda skäl, kan länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § KML lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna. Se vidare nedan.

Detta beslut kan överklagas till förvaltningsrätten i Linköping, se nedan. Enligt 3 kap. 21 § KML gäller beslutet omedelbart.

Skyddsbestämmelser

- 1) Bostadshuset och övriga byggnader får inte rivas eller flyttas, byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras utvändigt.
- 2) I byggnaderna får inte göras ingrepp i stommar, det vill säga bärande delar och konstruktioner.
- 3) Byggnadernas rumsindelning får inte ändras.
- 4) I byggnaderna får inte göras ingrepp i, eller ändring av, fast inredning. Med fast inredning avses till exempel dörrar och dörrfoder, fönster och fönsteromfattningar, taklister, golv och kakelugnar.

Toalettutrymmet i bostadshusets bottenvåning, bryggghuset/bagarstugans interiör med intilliggande utrymme vid trappan till övervåningen samt rummet ovanför bryggghuset omfattas inte av denna bestämmelse.

- 5) I bostadshuset får inte göras ingrepp i ytskikt. Inte heller får dessa övertäckas, övermålas eller på annat sätt förändras. Med ytskikt avses till exempel samtliga lager av färg och tapeter.

Toalettutrymmet i bottenvåningen samt de tre mindre rum som är belägna öster om hallen på övervåningen omfattas inte av denna bestämmelse.

- 6) Byggnaderna ska underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten ska utföras på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Underhållet ska ske med material och metoder som är anpassade till byggnadernas egenart.
- 7) Skyddsområdena, de områden som är markerade med röd linje på karta (bilaga 2), får inte ytterligare bebyggas eller förändras. Åtgärder får inte vidtas med mark, vegetation och fasta anordningar som minskar byggnadsminnets kulturhistoriska värde. Området ska hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

Skyddsbestämmelserna 1-6 gäller inte för det skyddsrum som är beläget inom Gevaldigern 9.

Motivering till byggnadsminnesförklaring

Bergströmska gården med tillhörande byggnader och trädgård är en välbevarad stadsgård som fick sin utformning innan stadsbranden i Torshälla 1798. Gården bildar en helhetsmiljö som har mycket höga byggnadshistoriska och samhällshistoriska värden. Gården ligger i centrala Torshälla och har miljö-skapande värden som är betydande.

Den intilliggande trädgården är en betydelsefull del av bebyggelsemiljön och förstärker de kulturhistoriska värdena.

Bergströmska gården är en av de bäst bevarade stadsgårdarna i Södermanlands län. Det är den enda skyddade miljön av detta slag som återfinns i Torshälla.

Det framgår av Länsstyrelsens *Strategi för länets byggnadsminnen* (2017) att äldre bostadshus, borgar- och hantverksgårdar m. fl. är en kategori som är väl representerad med byggnadsminnen. Detta beslut innebär att byggnadsminnet Bergströmska gården utvidgas till att omfatta kulturmiljön som helhet, inklusive trädgården.

Bergströmska gården är sedan länge ett besöksmål som är öppet för allmänheten. Tillgängligheten förstärker motiven för en byggnadsminnesförklaring.

Länsstyrelsen bedömer att Bergströmska gården med trädgård har kulturhistoriska värden som är synnerligen höga, både ur ett regionalt och nationellt perspektiv.

Gården är öppen för allmänheten.

Etc.

Styrelsen i januari 2021